

Regionala Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens yttrande avseende tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken (Ref *KN2026/01173*)

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ställer sig positiv till förslaget att bidrag för sänkning av priset för månadsbiljetter i kollektivtrafiken ska få lämnas till regionala kollektivtrafikmyndigheter om myndigheten under hela eller delar av perioden 1 juli–1 december 2026 har sänkt priset för månadsbiljetter i kollektivtrafiken med 50 procent.

Vi är positiva till att bidrag för sänkning av priset för månadsbiljetter för särskilda grupper, som pensionärer och studenter, omfattas.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten delar bedömning att ett tillfälligt statsbidrag till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna för halvering av priset på månadsbiljetter minskar kostnaderna för resande med kollektivtrafik och leder till att kollektivtrafiken blir mer attraktiv. Vi vill dock betona vikten av långsiktiga och stabila insatser behövs för att främja kollektivtrafiken för en stabil och förutsägbar utveckling över tid. Vi vill därför också flika in som exempel Trafikverkets kortsiktiga avtal avseende samverkansavtal för tillgänglighet skapar en ryckighet i att bygga ett stabilt och förutsägbart kollektivtrafiks system i Norrbotten.

En resa med kollektivtrafik är mer energieffektiv än motsvarande resa i personbil och andelen alternativa bränslen är hög i relation till biltrafiken i Norrbotten. Kollektivtrafiken ger också en ökad tillgänglighet i ett vidsträckt län som Norrbotten, både för boende men även för besöksnäringen som är under stark tillväxt.

Åtgärder som ökar kollektivtrafikandelen är därför effektiva verktyg för att sänka utsläppen i transportsektorn och samtidigt göra Norrbotten och Sverige mindre beroende av fossila drivmedel.

Departementets bedömning i promemorian antar att bunkring av biljetter kommer att bli omfattande, analys av hur stor risk och volym är framgår inte. Norrbotten använder en modell där periodbiljetter aktiveras vid första användning och kan aktiveras inom 180 dagar från köpet. Syftet är att ge resenären möjlighet att köpa nästa biljett innan den föregående har löpt ut. Som exempel kan nämnas

den tillfälliga skattesänkningen som lämnas avseende bränsleskatter där inköpstillfället avgör subventionen och inte när förbrukningen faktiskt äger rum. Förslaget regelverk att hantera månadsbiljetter som köpts senast den 1 december, men som inte aktiverats av resenären senast detta datum ger risk att kollektivtrafikmyndigheten får ta intäktsförlusten för det halverade priset eller att resenärer inte kan använda redan köpta månadsbiljetter.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten föreslår därför att bidragsberättigandet knyts till försäljningstidpunkten. Det ger en enklare, rättssäker och likvärdig hantering för alla regionala kollektivtrafikmyndigheter och resenärer samtidigt som syftet med reformen uppnås.

Vi ställer oss positiva till förslaget att ansökan om bidrag kan göras för tre perioder, 1 juli–31 augusti, 1 september–31 oktober och 1 november–1 december 2026 och att utbetalningen av ersättningen ska göras efter respektive ansökningsperiods slut. En invändning är att tiden från periodens slut till dess rapportering ska lämnas in till Naturvårdsverket är kort. Anledning är Norrbottens organisatoriska upplägg där vi till skillnad från regionaliserade län har många uppgiftslämnare att hämta in uppgifter från vilka ska sammanställas och verifieras. Positivt är naturligtvis att skyndsamhet förbättrar den likvida situationen av att biljettpriser halveras.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten lämnar kritik mot att risken för att 6,5 miljarder inte räcker till i sin helhet ligger på myndigheten. Vidare lämnar vi kritik till att kollektivtrafikmyndigheterna bär hela risken för förändrad biljettmix, administrativa kostnader och eventuella kostnader för utökad trafik. Vi föreslår att anslagen anpassas till de faktiska kostnaderna för regeringens förslag.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten
Johannes Sundelin, Ordförande